

ДО 80-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МАТВІЯ МАТВІЙОВИЧА ДУЛІ

ПАМ'ЯТАЄМО

“Моїй улюбленій бібліотеці, якій віддано 40 років служіння, саме служіння, а не служби”, – так підпише свою книгу “З історії медицини Чернігівщини” **Матвій Дуля**, колишній директор Чернігівської обласної наукової медичної бібліотеки, який віддав їй 40 років свого життя.

Автор 35 наукових праць з питань бібліографії, бібліотекознавства, медичного краєзнавства, науково-медичної інформації, двох фундаментальних науково-бібліографічних покажчиків та двох книг з історії медицини, він заслужив шану і повагу відомих бібліотекознавців, читачів, краєзнавців. Коло знайомств Матвія Матвійовича було широким – відомі лікарі, історики, фундатори медицини Чернігівщини та України.

Випускник Чернігівського медичного училища, він продовжує навчання у Київському медичному інституті, а надалі отримає ще одну вищу освіту – бібліотекознавця, закінчивши Харківський інститут культури. З 1946 року М. Дуля – на керівних посадах: спочатку працює інспектором Ізмаїльського відділу охорони здоров'я, потім директором Ізмаїльської, Черкаської, а з липня 1957 року – Чернігівської обласної наукової медичної бібліотеки. Саме тут розкривається його організаторський талант. Все, що буде започатковано Матвієм Матвійовичем, стане прикладом і зразком для переймання досвіду. Він організує роботу так, що, починаючи з 60-х років, бібліотека стає флагманом серед медичних бібліотек країни. За його ініціативою було створено обласну мережу медичних бібліотек, що запрацюють при кожній лікарні. У 1971 році Чернігівська обласна медична бібліотека першою серед медичних бібліотек Радянського Союзу організує службу наукової медичної інформації. Її предметний каталог стане зразком для багатьох книгозбірень країни.

Я, як і всі мої колеги, вважаємо себе учнями Матвія Матвійовича. Знайомлячись із новою людиною, котра приходила влаштовуватися на роботу, він інтуїтивно відчував, чи стане бібліотека тим місцем, де ця особистість повністю розкриється і принесе максимальну користь собі і оточуючим людям. Небагатослівний, говорив тихо, обмірковуючи кожне слово, уважно вдивляючись у співрозмовника. Він майже не помилявся. Бібліотекарі, яких він брав у бібліотеку, залишались тут назавжди. Працювали віддано і сумлінно, незважаючи на символічну заробітну плату. В бібліотеці склалася особлива атмосфера високої культури, творчості, професіоналізму.

Бібліотека і зараз знаходиться у будівлі, в якій починав М. Дуля. Тоді, у далекому 1957, це було старе обшарпане приміщення з півним опаленням. Та вже за 10-15 років бібліотека стане сучасним інформаційно-бібліотечним центром. Буде зміцнено її матеріально-технічну базу, приміщення реконструйовано, розширено, збудовано господарські служби, півне опалення замінено на водяне, прокладено теплотрасу. І зовсім не віриться, що цьому приміщенню скоро 100 років. Воно не виглядає сучасним, але тут по-домашньому затишно, комфортно. І в цьому теж заслуга колишнього директора.

Минулого року, під час святкування 70-річчя бібліотеки, зал аплодував Матвію Матвійовичу стоячи. Він заслужив це своєю непомітною, на перший погляд, але такою необхідною і важливою для кожного медика працею.

14 жовтня 2004 року М. Дулі виповнилося б 80 років. До ювілею своєї улюбленої бібліотеки він дожив, а ось до свого... Пам'ять про людину – це її справи, які не підвладні плину часу.

Н. Яременко

ЗАПИТУЙТЕ - ВІДПОВІДАЄМО

1. В яких випадках відбувається інвентаризація в бібліотеках? Чи підлягають інвентаризації електронні документи?

За постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 р. № 419 в умовах бібліотек, що є у державній або комунальній власності, інвентаризація є обов'язковою у таких випадках:

- при зміні матеріально відповідальних осіб;
- при встановленні фактів крадіжок;
- після пожеж, стихійних явищ і техногенних аварій;
- за приписом судово-слідчих органів;
- при ліквідації закладу або передачі його чи окремих структурних підрозділів до складу інших органів управління (інших підприємств).

Серед нових об'єктів інвентаризації в останні роки з'явилися нематеріальні активи, до яких, зокрема, відносяться електронні документи, програмне забезпечення тощо. Інвентаризація нематеріальних активів як таких, що не мають матеріаль-

но-фізичних ознак, вимагає нетрадиційних підходів. Їхня наявність установлюється документами, що були підставою для їхнього оприбуткування, а також документами, якими оформлені, тобто підтверджені майнові права. Програмне забезпечення обчислювальної техніки перевіряють наявністю відповідних носіїв, разом із інструкціями щодо їхнього застосування, а також фактом його експлуатації. Результати інвентаризації нематеріальних активів оформляють на бланках інвентаризаційного опису об'єктів права інтелектуальної власності у складі нематеріальних активів (ф. НА - 4).

Пархоменко В. Інвентаризація як інструмент достовірної фінансової звітності // Праця і зарплата. – 2005. – № 4 (440), січень. – С. 21-23).

2. Чи обов'язково нині вести в бібліотеках картотеку незадоволеного попиту?

Згідно з наказом Міністерства культури і мистецтв України № 479 від 04.08.2003 р. «Про вжиття заходів щодо виконання “Програми поповнення бібліотечних фондів на період до 2005 року”» Міністерству культури Автономної Республіки Крим, управлінням культури обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій зокрема поставлено в обов'язок “забезпечити систематичне вивчення в бібліотеках

регіону використання фондів, незадоволеного читацького попиту, на основі якого зобов'язати бібліотеки здійснювати передплату періодичних видань та придбання книжкової продукції”. Оскільки картотека обліку незадоволеного попиту є необхідним інструментом у цьому вивченні, вести її доцільно – в традиційному чи електронному варіанті. Допустимо також ведення, замість неї, відповідного зошита.